

☰ Meny

MORGENBLADET

Nyhetsbrev

Min side

KULTUR

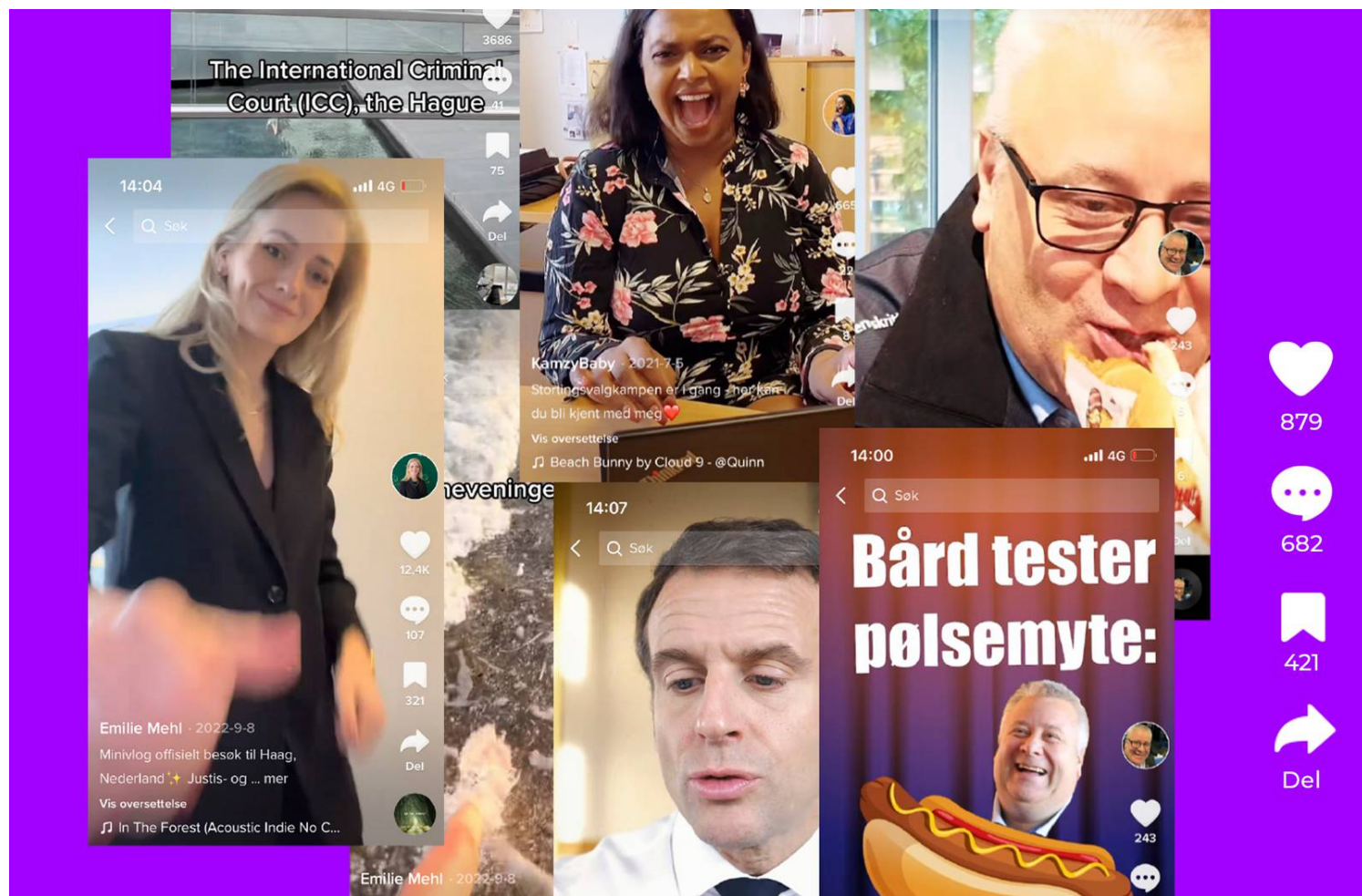
- Politikere er naive når det kommer til Tiktok

Ekspertene mener politikere er for naive når de installerer Tiktok og i for stor grad er overlatt til seg selv i spørsmål om datasikkerhet.

Morgenbladet bruker cookies (informasjonskapsler) til å vise deg relevante arti

Ved å benytte nettstedet aksepterer du at vi kan se

Les mer om dette og hvordan du har kontroll over egne c

Av Karima Furuseth, journalist

20/01/2023 00:05

«Minivlog fra Haag, dag to. En veldig koselig morgen i Nederland. Det var fint vær. Forresten, folk sykler overalt, som er veldig trivelig». Tiktok-videoen kunne vært et «video-blogginnlegg» signert en hvilken som helst påvirker, hadde det ikke vært for at filmen av pittoreske strender og søte hunder avløses med klipp fra korridorene til Eurojust, et påtalesamarbeid i Europa. Avsenderen er nemlig Emilie Enger Mehl, Norges justis- og beredskapsminister, som henvender seg til sine 18.300 følgere på den kinesiske appen Tiktok.

Denne uken fikk [Dagbladet](#) opplyst fra sentralt hold i regjeringen at Mehl har hatt den omstridte appen installert på sin tjenestetelefon. Avsløringen var et slags punktum i en flere måneder lang spørrerunde i Stortinget, anført av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen (Frp), som har bedt Mehl avklare

hvorvidt hun har brukt en tjenestetelefon eller hatt en dedikert telefon til det sosiale mediet. Til Dagbladet omtalte MDG-leder Arild Hemstad nyheten som en «skandale» og sammenlignet hendelsen med at Per Sandberg i 2018 tok med tjenestetelefonen til Iran.

Artikkelen fortsetter under annonsen

Bergens Tidende-kommentator [Morten Myksvoll](#) konkluderte med at «ho burde aldri ha installert spion-appen Tiktok på statsrådstelefonen», mens Dagens Næringsliv har beskrevet regjeringsmedlemmer som frivillig installerer Tiktok som en [«amatørfeil»](#).

I USA vedtok nylig president Joe Biden å forby installasjonen av Tiktok på alle føderale telefoner. Årsaken er en frykt for at kinesiske myndigheter kan få tilgang til brukerdata, fordi Tiktoks programvare potensielt inneholder spionvare som kan true den nasjonale sikkerheten.

Til Dagbladet vil Mehl fortsatt ikke bekrefte om hun hele tiden har hatt en egen mobil til Tiktok, men sier at hun «som opplyst tidligere har flere digitale enheter i tjenesten til ulike formål». Formålet med å bruke Tiktok, skal man tro et av svarene hun ga til Amundsen i Stortingets spørreunde, er fordi «det gir en mulighet til å kommunisere viktige budskap om justis- og beredskapspolitikk til grupper det ikke er like lett å nå via tradisjonelle media».

Ketsjup over eller under pølsa?

Tilfanget av norske politikere

nettverk for videodeling. Etablert i 2012 og er eid av

ince. Per 2023 har det sosiale nettverket i
lliarder brukere.

t, og er blant annet kritisert for deres manglende
022 innrømmet ByteDance at de hadde spionert
. Forbes Magazine i et forsøk på å avsløre
a Tiktok.

som er aktive på Tiktok er lite,
men noen kjente navn dukker
opp i *feeden*.

Under brukernavnene
baardhoksrud og bardhoksrud
har Frp-politikeren Bård
Hoksrud opprettet to Tiktok-

profiler (han bekrefter overfor Morgenbladet at begge profilene tilhører
ham), der han har lagt ut videoer blant annet av at han demonstrerer
hvordan man tar en PCR-test for covid-19, og en video der han angriper
pølsemyten «ketsjup / sennep over eller under? Smaker man forskjell?».

Kamzy Gunaratnam, stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet, har under
brukernavnet kamzybaby lagt ut en rekke videoer i formater man kjenner fra
Tiktoks viraltrender: koreograferte dansenummer, miming til lydklipp fra
filmer, samt en video der hun går «catwalk til jobb» med Espen Aas fra
Dagsnytt 18.

Kvaliteten på kamzybabys videoer kan imidlertid ikke måle seg med de proffe
produksjonene Frankrikes president Emmanuel Macron legger ut på sin
Tiktok-profil: Ulastelig antrukket i dress, og med perfekt lyssetting, taler
Macron til sine 3,8 millioner følgere.

Tiktok tillater ikke politisk reklame, og kontoer som tilhører politikere og
politiske partier får reklamefunksjonen automatisk avslått, noe som kan gjøre
plattformen mindre attraktiv for valgkamp. Likevel meldte det svenske
nyhetsnettstedet Omni i fjor at «Sverigedemokraterna har økt med ti prosent
blant de yngste velgerne. Under valgkampen har partiet satset stort på
Tiktok, der man har lyktes å få mer gjennomslag enn på noen annen
plattform».

Nå: 4 stillingsannonser

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

Dekan - Kunst og Håndverk

Kunsthøgskolen i Oslo
Oslo

Sommervikarer

Morgenbladet
Oslo

Anders Olof Larsson, professor ved institutt for kommunikasjon ved

Høyskolen i Kristiania, mener Tiktok er en perfekt plattform for politikere som vil nå den attraktive målgruppen førstegangselgere, som ikke lenger finnes på Facebook eller Instagram.

– Det er naturlig at politisk kommunikasjon vil bli mer umiddelbar. Det er en tendens i tiden at alt skal være komprimert, vi ser en «soundbite-fisering» av komplekse spørsmål. Akkurat det kjennetegner politisk kommunikasjon på Tiktok, sier han.

Han mener sosiale medier som Tiktok bidrar til en «fordumming av politiske spørsmål» fordi avsenderens innhold står i veien for det politiske partiets overordnede budskap. Han tror likevel Mehl har rett i at hun finner sin målgruppe på Tiktok.

– Men da må man stille seg spørsmålet: til hvilken pris? Det er vanskelig å måle en konkret effekt av en politikers tilstedeværelse på Tiktok. Og det er ikke tydelig hva slags informasjon eierne av Tiktok lagrer på brukerne, sier Larsson.

– Jeg mener politikere er naive når det kommer til Tiktok.

Kompetansekrevende.

I et av sine svar til Amundsens spørsmål i Stortinget, hevder Mehl at hun følger direktoratet Nasjonal sikkerhetsmyndighets «tretten råd for mobilsikkerhet». Simen Bakke, senior informasjonssikkerhetsrådgiver i Politiet, er kritisk til hvordan beslutningstagere tilsynelatende blir overlatt til seg selv i vurderingen av hvorvidt en app er sikker å installere på telefonen.

Artikkelen fortsetter under annonsen

– I Norge er det til syvende og sist hver enkelt virksomhet som sitter med ansvaret for å ivareta sin egen sikkerhet. Nasjonale sikkerhetsmyndigheter har fagmiljøer som skal gi råd til departementene. Spørsmålet er: blir rådene fulgt og er de spesifikke nok? Hvordan skal statsråder og stortingsrepresentanter selv komme frem til at apper som Tiktok representerer en sikkerhetsrisiko, spør Bakke.

Anne Kristin Hjukse, kommunikasjonssjef ved Statsministerens kontor, sier at det ikke er Statsministerens kontor som har ansvar for å gi retningslinjer eller instruksjoner til regjeringsmedlemmer om bruk av sosiale medier.

– Vi gir generelle råd om trygg og sikker bruk av sosiale medier, men går ikke inn på bruk av spesielle apper. Alle medlemmene i regjeringen får også råd fra eget departement om trygg og sikker bruk av mobiltelefon og sosiale medier. Vi har tillit til at regjeringsmedlemmene følger de rådene de har fått.

Bakke reagerer på uttalelsene fra Statsministerens kontor. Selv om regjeringsmedlemmer har egne systemer for deling av gradert informasjon, sier Bakke at man likevel risikerer å gi fra seg posisjonslogg, kontaktnettverk og bilder fra telefonen hvis man har installert Tiktok.

– Det betyr jo at den kompliserte vurderingen, om en spesifikk app er sikker å bruke eller ikke, og hvilke risikoreducerende tiltak som bør iverksettes dersom de likevel velger å bruke appen, i stor grad overlates til den enkelte statsråd. Det kan potensielt gjøre dem sårbare for etterretningsoperasjoner og datainnsamling fra fremmede stater.

Har ikke delt data

Men omgår man problemet om man ikke deler egne videoer på Tiktok, slik Mehl har gjort? For også fiskeriminister Bjørnar Skjæran og helseminister Ingvild Kjerkol er blitt kritisert for å ha lastet ned og opprettet Tiktok-brukere.

«Jeg følger de sikkerhetsanbefalingene jeg får fra departementet, de inkluderer blant annet at både telefon og apper er oppdatert med siste versjon. Digital sikkerhet er høyt prioritert i departementet, og mitt embetsverk har løpende dialog med relevante sikkerhetsmiljøer i og utenfor departementsfellesskapet. Jeg er ikke blitt frarådet å laste ned Tiktok-appen og har heller ikke delt data i appen», sa Ingvild Kjerkol til [Dagbladet](#) i fjor.

– Svarene fra Kjerkol viser at hun ikke har forstått rådene spesielt godt, sier Simen Bakke, som mener det er irrelevant at Kjerkol «ikke har delt data i appen» med overlegg. I en kronikk publisert denne uken på Forsvarets Forum skrev Bakke at Kjekols presisering av at hun oppdaterer apper med siste versjon, betyr at statsråden «dermed til enhver tid har oppdatert appen

med den nyeste kinesiske bakdøren. En bakdør er et sikkerhetshull som en ‘angriper’ kan benytte til illegitime formål som for eksempel spionasje».

– Å oppdatere Tiktok til siste versjon reduserer ikke utfordringen, snarere tvert imot. Da inneholder den det siste og nyeste av kinesisk kode, sier Bakke.

Direktoratet Nasjonal sikkerhetsmyndighet vil ikke kommentere Tiktok spesifikt, men sier at det på generelt grunnlag alltid vil være en risiko for at informasjon fra apper, sosiale medier og andre digitale tjenester kan samles inn og brukes til formål som ikke er ønskelige.

– Ett av rådene vi gir, er å ikke gi apper mer tilgang til informasjon enn nødvendig. Dette rådet gjelder for alle apper, inkludert Tiktok. Alle bør ha et bevisst forhold til hva de har på telefonen og hvordan de bruker den, både private telefoner og tjenestetelefoner, skriver Nasjonal sikkerhetsmyndighet i en e-post til Morgenbladet.

– Så lenge reglene for sikring og behandling av sikkerhetsgradert informasjon etterleves, er det ingen nåværende regler som forhindrer at apper som Tiktok er installert på en mobiltelefon, skriver Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

Simen Bakke mener disse vurderingene kommer til kort fordi teknologien, sårbarhetene og trusselbildet samlet sett er uhorvelig komplekst.

– Det er en kompetansekrevende modell som legger stort ansvar på den enkelte. Et ansvar som ikke alle har tilstrekkelige forutsetninger for å ivareta.

redaksjon@morgenbladet.no

Mer fra Kultur